

Dan, Drustvo, 26. jun 2010.

MEĐUNARODNI DAN PODRŠKE ŽRTVAMA TORTURE CRNA GORA OBILJEŽAVA SA VIŠE OD 100 PRIJAVA

Biju više no što smiju

~Spore istrage traju godinama do sada su rezultirale malim brojem osuđ enih policijskih službenika, saopšteno iz YIHR-a

U Evropi se danas obilježava Međ unarodni dan UN za podr šku žrtvama torture, a zvanična statistika pokazuje da taj problem još uvijek nije iskorijenjen na ovim prostorima, na šta upozoravaju i brojne organizacije.

Predstavnik Inicijative mladih za kršenje ljudskih prava Milan Radović (YIHR) smatra da je tortura još uvijek značajan problem u Crnoj Gori iako se u posljednjem periodu bilježi napredak u ovoj oblasti.

-YIHR je od 2006. godine registrovala više od 100 prijavljenih slučajeva torture od strane građ ana. Optužbe se odnose na policijske službenike i službenike Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija. U 2010. godini registrovali smo oko desetak prijavljenih slučajeva od strane građ ana. Smatramo da je incidenata u kojima se ostvaruje tortura svakim danom sve manje u Crnoj Gori. Međ utim, postoje brojni problemi sa procesuiranjem i istraživanjem slučajeva koji su se već desili, a koje su prijavili građ ani - kazao je Radović u izjavi za "Dan"

Prije svega, kako je dodao, to su još uvijek spore istrage koje vrlo često traju i po nekoliko godina i koje su do sada rezultirale malim brojem osuđ enih policijskih službenika.

Prema njegovom mišljenju, veliki problem predstavlja i pribavljanje dokaza u istražnim postupcima ukoliko se istrage ne sprovedu hitno i efektivno.

- Drugi problem je što se policijski službenici i službenici u ZIKS-u ne suspenduju iz službe do provjere navoda građ ana. Zato se dešava da u različitom vremenskom periodu imamo optužbe na iste policijske službenike. Mišljenja smo da bi Uprava policije i ZIKS problem prezaposlenosti upravo trebalo da rješavaju na način da otpuštaju službenike koji su se ogriješili o ljudska prava i koji štete ugledu onih policijskih službenika koji rade profesionalno i časno svoj posao, ali i cijele institucije - smatra Radović.

Takođ e, kako je dodao, neophodno je sprovesti procese dalje edukacije kako službenika policije i ZIKS-a tako i zaposlenih u tužilaštvima i sudovima.

- Jedan od problema je i to što se često protiv onih građ ana koji optuže službenike za torturu pokreće postupak za napad na policijske službenike što dovodi do viktimizacije žrtava. YIHR u okviru programa besplatne pravne pomoći zastupa pet žrtava torture pred sudom i u ostvarivanju njihovih prava ići ćemo do Evropskog suda za ljudska prava - poručio je Radović.

Da u Crnoj Gori postoje brojni primjeri fizičkog maltretiranja zatvorenika, zabilježila je nedavno i delegacija Komiteta za sprečavanje torture Savjeta Evrope. Komitet je pozvao crnogorske vlasti da što prije rasvijetle takve slučajeve.

Komitet za sprečavanje torture Savjeta Evrope ocijenio je da u Crnoj Gori postoje brojni primjeri fizičkog maltretiranja i kr šenja sloboda građ ana od strane policijskih službenika i pozvao vlasti u Podgorici da se vi še angažuju u rasvjetljavanju takvih slučajeva.

- Komitet je sačinio niz preporuka u cilju jačanja pravne sigurnosti protiv maltretiranja. U odgovoru crnogorskih vlasti navode se koraci koje su oni učinili kako bi se unaprijedila

obuka policijskih službenika - navodi se u izvještaju Komiteta.

U izvještaju sačinjenom poslije prve posjete Crnoj Gori od sticanja nezavisnosti, navodi se da je Delegacija tog Komiteta posjetila zatvorsku ustanovu Spuž i dobila brojne pritužbe za fizičko zlostavljanje zatvorenika od strane čuvara, od kojih su neke potkrijepljene i medicinskim dokazima.

Delegacija Savjeta Evrope je zbog toga preporučila crnogorskim vlastima da pošalju odlučnu poruku zatvorskoj upravi da fizičko i verbalno maltretiranje nijesu prihvatljivi i da će protiv počinitelja biti preduzete stroge mjere.

U izvještaju se dodaje i da su, u odnosu na prethodnu posjetu Crnoj Gori 2004. godine, u aprilu ove godine primijećena i brojna poboljšanja, ali da su uslovi u kojima žive zatvorenici izuzetno loši, kao i da je zabrinjavajuća velika popunjenost ćelija.

Posebno se ukazuje na činjenicu da pojedini zatvorenici ostaju u ćelijama i po 23 sata dnevno, što u pojedinim slučajevima traje i godinama.

M.V.RAKČEVIĆ

D.ŽIVKOVIĆ

Prve presude

Predstavnik Inicijative mladih za kršenje ljudskih prava Milan Radović saopštio je juče da prve presude protiv policajaca koji su izvršili torturu, a koje su donesene posljednjih mjeseci raduju i ohrabruju da će se situacija vrlo brzo promijeniti i da će ova problematična oblast i učestala pojava ostati iza nas, u interesu svih u našem društvu.

Prve presude za torturu, odnosno zlostavljanje i mučenje protiv službenika uprave policije Crne Gore izrekao je Osnovni sud u slučajevima prebijanja Aleksandra-Saše Pejanovića i Aleksandra Ristića iz Podgorice.

Međutim, do danas niko od službenika ZIKS-a nije procesuiran zbog torture nad dvojicom pritvorenih lica, a o svemu postoji i video zapis koji je objavljen na Jutjubu.

Gornji lijevi ugao

Autor: *Mitar V. Rakčević*

Ključne riječi: *kršenje ljudskih prava, žrtve tortura, policijski službenici,*

Institucije u svojstvu subjekta:

Ujedinjene Nacije UN, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija ZIKS, Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore MUP, Dnevni list Dan, Uprava policije Crne Gore, Evropski sud za ljudska prava Strazbur, Savjet Evrope

Osobe u svojstvu subjekta:

Milan Radović, Aleksandar Pejanović

Teme:

Društvo » Kriminal, NVO aktivnosti

Unutrašnja politika » Pravosuđe

МЕЂУНАРОДНИ ДАН ПОДРШКЕ ЖРТВАМА ТОРТУРЕ
ЦРНА ГОРА ОБИЉЕЖАВА СА ВИШЕ ОД 100 ПРИЈАВА

Бију више но што смију

• Споре истраге трају годинама до сада су резултирале малим бројем осуђених полицијских службеника, саопштено из ЦИХР-а

У Европи се данас обиљежава Међународни дан УН за подршку жртвама тортуре, а званична статистика показује да тај проблем још увијек није искоришћен на овим просторима, на шта упозоравају и бројне организације.

Представник Иницијативе младих за кршење људских права Милан Радовић (ИИХР) сматра да је тортуре још увијек значајан проблем у Црној Гори иако се у последњем периоду бљежи напредак у овој области.

– ИИХР је од 2006. године регистровала више од 100 пријављених случајева тортуре од стране грађана. Оптуге се односе на полицијске службенике и службенике Завода за извршење кривичних санкција. У 2010. години регистровали смо око десетак пријављених случајева од стране грађана. Сматрамо да је иницијатива у којима се остварује тортуре сваки даном све мање у Црној Гори. Међутим, постоје бројни проблеми са процесуирањем и истраживањем случајева који су се иш десили, а које су пријавили грађани – казао је Радовић у изјави за „Дан“.

Прије свега, како је додао, то су још увијек споре истраге које врло често трају и по неколико година и које су до сада резултирале малим бројем осуђених полицијских службеника.

Према његовом мишљењу, велики проблем представља и прикупљање доказа у истражним поступцима уколико се истраге не спроводе хитно и ефективно.

– Други проблем је што се полицијски службеници и службеници у ЗИКС-у не суспендијују из службе до пројекта навода грађана. Зато се дешава да у раз-

се често против оних грађана који оптуже службенике за тортуре покреће поступак за напад на полицијске службенике што доводи до виктимизације жртва. ИИХР у оквиру програма бесплатне правне помоћи заступа пет жртва тортуре пред судом и у остваривању њихових права ићи ћемо до Европског суда за људска права – поручио је Радовић.

Да у Црној Гори постоје бројни примјери физичког малтретирања затвореника, забиљежила је недавно и делегација Комитета за спречавање тортуре Савета Европе. Комитет је позвао црногорске власти да што прије расијетле такве случајеве.

Комитет за спречавање тортуре Савета Европе оцијенио је да у Црној Гори постоје бројни примјери физичког малтретирања и кршења слобода грађана од стране полицијских службеника и позвао власти у Подгорици да се више ангажују у расијетљавању таквих случајева.

– Комитет је сачинио низ препорука у циљу јачања правне сигурности против малтретирања. У одговору црногорских власти наводе се кораки које су они учинили како би се унаприједила обука полицијских службеника – наводи се у изјавиштају Комитета.

У изјавиштају сачињеном последице прве посјете Црној Гори од стицања независности, наводи се да је Делегација тог Комитета посјетила затворску установу Спуж и добила бројне притужбе за физичко злостављање затвореника од стране чуvara, од којих су неке поткврђене и медицинским доказима.

Делегација Савета Европе је због тога препоручила црногорским властима да пошаљу од-

Прве пресуде

Представник Иницијативе младих за кршење људских права Милан Радовић саопштио је јуче да прве пресуде против полицајаца који су извршили тортуре, а које су донесене последњих мјесеци радују и охрабрују да ће се ситуација врло брзо промијенити и да ће ова проблематична област и учестала појава остати иза нас, у интересу свих у нашем друштву.

Прве пресуде за тортуре, односно злостављање и мучење против службеника управе полиције Црне Горе изрекао је Основни суд у случајевима пребјивања Александра Саше Пејановића и Александра Ристића из Подгорице.

Међутим, до данас нико од службеника ЗИКС-а није процесуиран због тортуре над двојицом притворених лица, а о свему постоји и видео запис који је објављен на Јутјубу.

личитом временском периоду имамо оптужбе на исте полицијске службенике. Мишљења смо да би Управа полиције и ЗИКС проблем презаопсности управе требало да рјешавају на начин да отпуштају службенике који су се огрјепили о људска права и који штете угледу оних полицијских службеника који раде професионално и часно свој посао, али и цијеле институције – сматра Радовић.

Такође, како је додао, неопходно је спроводити процесе даље едукације како службеника полиције и ЗИКС-а тако и запослених у тужилаштвима и судовима.

– Један од проблема је и то што

лучну поруку затворској управи да физичко и вербално малтретирање нијесу прихватљиви и да ће против починилаца бити предузете строге мјере.

У изјавиштају се додаје и да су, у односу на претходну посјету Црној Гори 2004. године, у априлу ове године примјешена и бројна побољшања, али да су услови у којима живе затвореници изузетно лоши, као и да је забрињавалајућа ниска попуњеност ћелија.

Посебно се указује на чињеницу да поједини затвореници остају у ћелијама и по 23 сата дневно, што у појединим случајевима траје и годинама.

М.В.РАКЧЕВИЋ
Д.ЖИВКОВИЋ

ПОЛИЦИЈА САСЛУШАВАЛА НОВИНАРА ПЕТРА
КОМНЕНИЋА И ЗАМЈЕНИКА ДИРЕКТОРА МАНС-а
ВЕСЕЛИНА БАЈЧЕТУ ЗБОГ СНИМКА СВАДБЕ
САФЕТА КАЛИЋА

Лове аутора умјесто криминалце

Замјеник извршног директора МАНС-а Веселин Бајчета казао је да је снимак објавио неки узорни грађанин како би помогао полицији да открије везу између власти и организованог криминала

Новинар Петар Комненић оцијенио невјероватно чињеницу да полиција и тужилаштво умјесто да истражују садржај снимка, покушавају да пронађу онога који је то објавио.

Подгоричка полиција је по налогу основног државног тужиоца јуче позвала на информативни разговор и саслушања новинара „Монитора“ Петра Комненића и замјеника извршног директора МАНС-а, Веселина Бајчета. Они су позвани да дају изјаву у полицији, у оквиру истраге коју тужилаштво води поводом објављивања на „Јутјубу“ снимка са свадбе Рожајца Сафета Калића. Интересантан је податак, а што су у изјави за наш лист потврдили и Бајчета и Комненић, то што тужилаштво и полиција не истражују због чега су државни функционери сједили у друштву са криминалним личностима, већ ко је објавио снимак.

Веселин Бајчета је казао да га је у присуству замјеника основног државног тужиоца испитивао начелник одјека за сузбијање привредног криминала.

– Нијесам се могао чуду начудити како то да од 650.000 људи нађу баш мене. Дошли су по мене кући и узнемирили моје породицу. Интересантно и то што од мене не траже документацију за оно што знам, већ за оно што не знам. Рекао сам им да не знам ко је поставио тај снимак на „Јутјуб“ и да претпостављам да је то учинио неки узорни грађанин који је на тај начин покушао да помогне полицији да утврди везу између функционера тајне полиције и других особа блиских власти са представницима организованог криминала, а међу којима су били и убице српског премијера Зорана Ђинђића – казао је Бајчета.

Према његовим ријечима, у полицији му је речено да су га на разговор позвали по налогу основног државног тужиоца у

Бајчета

Подгорици.

– Потпуно је невјероватно у ком правцу су окренули истрагу. Умјесто да их интересује и да се баве тиме ко из АНБ-а и људи из обезбјеђења највиших државних функционера сједи у друштву са Сафетом Калићем, представницима „земунског и сурчинског клана“, појединим сада ухапшеним и процесуираним наркодилерима, они приводе поштене људе да сазнају ко их је „проказао“ – рекао је Бајчета.

И Петар Комненић је сагласан са оцјеном да је готово невјероватно и трагично да се полиција и тужилаштво баве тиме ко је објавио садржај, а не самим садржајем снимка са свадбе Сафета Калића.

– У полицији су ме питали да ли сам био у посједу снимка. Одговорио сам им да сам га добио од извора чији иден-

Комненић

– Питао сам и да ли је могуће да их занима ко је објавио снимак, а не ко из безбједносних служби сједи са људима из криминалног миљеа цијелог региона, посебно два злогласна клана – нагласио је Комненић у изјави за „Дан“.

Основно државно тужилаштво и Управа полиције, на захтјев Агенције за националну безбједност, а након прозивке МАНС-а, покренули су истрагу поводом објављивања снимка са свадбе Рожајца Сафета Калића, а који прате титловани коментари са тешким оптужбама на рачун тог бизнисмена и службеника АНБ-а.

Уз тешке оптужбе на рачун контроверзног рожајског бизнисмена, које прате полусатни снимак,

на видео-запису виде се функционери полиције и АНБ-а Зоран Лазовић и Љубиша Мијатовић, шеф обезбјеђења премијера Мила Ђукановића, Љубиша Буџа Чуме, некадашњи шеф „сурчинског клана“, као и други представници тог и „земунског клана“. Ипак, није познато ко је објавио снимак, али ни ко стоји иза података коју су представљени – а то је да је клан из Рожаја међу најмоћнијим криминалним структурама у региону.

М.В.РАКЧЕВИЋ

Тужилаштво ради о налогу АНБ-а

Иако је снимак објављен још прије мјесец дана, а више од годину дана се зна да он постоји, тужилаштво и полиција нијесу предузели ништа како би проверили његову садржину. У Основном суду је вођено неколико спорова поводом објављивања информације да су функционери АНБ-а присуствовали Калићевој свадби и да су били у друштву најкорелијих криминалаца са простора бивше СФРЈ.

Новинар Петар Комненић је као доказ за то суду понудио снимак са Калићеве свадбе уз захтјев да се прегледа у току главног претреса, што је судија одбила. Два мјесеца касније, након што је МАНС директно прозвао шефа тајне полиције, Лушка Марковића, да саопшти да ли су припадници АНБ били на Калићевој свадби и да им омогући увид у документацију, то су из агенције одбили. Умјесто одговора јуче су успијели привођења новинара и представника НВО сектора како би се утврдило ко је објавио снимак.

титет не желим да откријем. Казао сам им да сам тај снимак чак понудио и суду, у процесу који је вођен против мене по тужби Сафета Калића. Понудио сам га суду јер би се тако најбоље демантовале тврдње да припадници АНБ-а нијесу присуствовали тој свадби – сматра Комненић.

Он је додао како је полицији током информативног разговора саопштио да је на телевизији објавио само фрагменте са свадбе који су му били интересанти.

М.В.РАКЧЕВИЋ

ПОРОДИЦА ЦАМАЈ СУМЊА У ИЗЈАВУ ТИВЉАНКЕ СНЕЖАНЕ ВУЧИНОВИЋ ОСУМЊИЧЕНЕ ЗА УБИСТВО

Васељ звјерски ликвидиран

судијом. Она је тада испричала да у детаље како је мучена и злостављана прије него што је убијена Цамаја. Казала је и да га је ранила ножем, те да је он тако рањен покушао да је спријечи да побјегне из стана. Уз помоћ комисије је успјела да побјегне из стана, а потом је, како је тврдила, о свему обавијестила прву полицијску патролу на коју је наишла.

Вучиновићева је 14. маја, како је испричала пред судијом Ивановићем, тражећи посао, звала број телефона из Тендер огласа

и са кумом Љ.Б. нашла се са Цамајем. Испоставило се да се Цамај и Љ.Б. познају и посао је склопљен. Исте вечери Вучиновићева је остала да преслава у стану Цамаја. Тада је, како је тврдила, почела дводневна драма.

Како је испричала пред судијом, Цамај је силовао, малтретирао и брутално се живљивао над њом. Одузео јој је мобилни телефон и није јој дозвољавао да напусти стан. Злостављање је трајало од петка увече до недјеље поподне када је она, како је

испричала, успјела да се домогне ножа и рани Цамаја. Отела му је кључеве од стана и кренула да бјежи. Он је, рањен, како је тврдила, понао за њом, али је успјела да откључа врата и побјегне. У међувремену су се у хоџику скупили и комисије, јер су чуле њену вриску. Није се задржавала већ је изјурала ван, зауставила такси и, када је наишла на прву полицијску патролу, изашла из кола и све им испричала.

Службеници Испоставе криминалистичке полиције Подгоричке јединице Подгорица ли-

шили су слободу и задржали Вучиновићеву због сумње да је починила кривично дјело убиство.

На лице мјеста је послата патрола полиције, а убрзо је стигла и екипа за вршење увиђања. Одогађају су обавијестили замјеник вишег државног тужиоца и истражни судија Вишег суда у Подгорици, који су такође изашли на лице мјеста.

Службеници Хитне медицинске помоћи су превезли Цамаја у Ургентни блок Клиничког центра Црне Горе, гдје је констатовано да је задобио једну убодну рану у предјелу стомака и да је животни угрожен. Цамај је кривичног дана у 19 сати и 45 минута преминуо.

М.В.Р.

Породица убијеног Васеља Цамаја изразила је сумњу у тврдње осуђенице за његово убиство Сузане Вучиновић, из Тинга, наводећи да се у овом случају ради о звјерској ликвидацији. Они су додали да сумњају да је убиство планирано и намишљено.

– Сумњамо у изјаву Снежане Вучиновић и сматрамо да је убиство извршила потпуно свјесно. Сумње у њен исказ појавиле су се када је казала да је прије извршеног злочина боравила код свог доброг и дугогодишњег пријатеља В.Б. из Загребачке улице. Због тога сумњамо да је постојао план да убије Васеља Цамаја – саопштила је његова породица.

Они тврде да Васељ није имао

потребу да ангажује кућну помоћницу као што је то тврдила Вучиновићева, јер су стан одржавале његова сестра и мајка.

– Зато сумњамо и да је неко умјесто Васеља дао оглас, како би лакше дошли до њега и уједно имали оправдање за оно што су касније планирали. Надамо се да ће истина изаћи на видјело, иако смо свјесни да не можемо вратити нашег члана породице. Вјерујемо у то да ће надлежни органи учинити све како би се у потпуности расијетли овај звјерски злочин – саопштила је у име породице Ђуста Цамај.

Осумњичена Вучиновићева је у присуству свог браниоца и замјеника вишег државног тужиоца у цијелости остала при раније датом исказу у полицији и пред